

Број/Број: 01,02,03,03/11,0471-05-237/10
Сарајево/Sarajevo, 05.07.2010.

**ИЗВЈЕШТАЈ СА ТРЕЋЕГ ДИЈЕЛА РЕДОВНОГ ЗАСЈЕДАЊА
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ САВЈЕТА ЕВРОПЕ, СТРАЗБУР,
21-25. ЈУНИ 2010.**

У Стразбуру је у периоду од 21. до 25. јуна 2010. одржан трећи дио редовног засједања Парламентарне скупштине Савјета Европе на којем су учествовали:

1. Азра Хаџиахметовић, члан Делегације
2. Милица Марковић, члан Делегације;
3. Алма Чоло, замјеник члана Делегације;
4. Едина Хрњић, секретар Делегације;
5. Амила Жујо, виши стручни сарадник - преводилац за енглески језик.

Најзначајније теме засједања

Први дан засједања обиљежен је обраћањем предсједника Републике Хрватске, г. Иве Јосиповића. У свом првом обраћању Парламентарној скупштини Савјета Европе, г. Јосиповић оцијенио је улогу СЕ у промовисању људских права кључном, те је извјестио чланове ПССЕ о стању демократије и људских права и слобода у његовој земљи. Говорио је о напретку и изазовима с којима се треба суочити у погледу права мањина, избјеглица и расељених лица, борбе против корупције, реформе правосуђа, сарадње са Међународним кривичним судом за бившу Југославију. Предсједник Јосиповић посебно је нагласио значај сарадње са сусједима с циљем унапређења регионалне стабилности. Истакао је посебан интерес Хрватске за Босну и Херцеговину. Говорио је о посјети Босни и Херцеговини током које је одао почаст свим невиним жртвама, припадницима све три етничке заједнице у Босни и Херцеговини. Потребно је градити повјерење и тражити боља рјешења за суживот, а Република Хрватска ће, када су у питању рјешења која се тичу основних људских права и егзистенцијалних потреба, задржати конструктиван приступ, чврсто се држећи принципа немијешања у унутрашње послове Босне и Херцеговине.

Скупштини се првог дана засједања обратио и Антонио Милошоски, министар спољних послова Македоније и предсједавајући Комитета министара Савјета Европе. Г. Милошоски изнио је приоритете македонског предсједавања Савјетом Европе, а то су, прије свега: подршка процесу из Интерлакена чији је циљ осигурање дугорочне ефикасности Европског суда за људска права, заштита националних мањина и маргинализованих група, те подтицање међукултуралног дијалога и учешћа младих у

јавним пословима. Такође је рекао да очекује отворен, неформалан и конструктиван дијалог са Парламентарном скупштином Савјета Европе.

Правни лијекови за кршења људских права у региону Сјеверног Кавказа

Парламентарна скупштина Савјета Европе позвала је Русију да се бори против тероризма на Сјеверном Кавказу тако што ће поштовати основна људска права и владавину права, сарађујући више са локалним невладиним организацијама и Савјетом Европе. Скупштина је усвојила резолуцију којом је изразила саосјећање и солидарност са породицама жртава терористичких напада и нагласила да је стање људских права у Сјеверном Кавказу најделикатније и најозбиљније у цијелом подручју које покрива Савјет Европе. С тим у вези, парламентарци су посебно истакли сљедеће случајеве: у Чеченији (гдје се још увијек дешавају нестанци чланова опозиције и особа које се баве заштитом људских права, притисци на њихове породице и застрашивање медија и цивилног друштва; у Ингушетији (гдје је, истина, забиљежен пораст „конструктивног дијалога“ са цивилним друштвом, али и пораст насиља од 2009. године, укључујући убиства и нестанке); у Дагестану (гдје је било терористичких напада, што је изазвало одговоре безбједносних снага који нису у сваком случају били законити и продуктивни. У оквиру дебате, Скупштини се обратио и Јунус-Бек Јевкуров, који је рекао да је у посљедње три године учињен огроман напредак у региону Сјеверног Кавказа, те је позвао на очување људских права и санкционисање њиховог кршења. Парламентарци су препоручили Комитету министара СЕ да директно надзире обавезе Русије по питању ситуације у Сјеверном Кавказу.

Обраћање Миле Ђукановића, премијера Црне Горе

Премијер Ђукановић говорио је о оствареном напретку Црне Горе у погледу демократије, владавине права и економске стабилности од прикључивања Савјету Европе. Посебно је похвалио допринос Венецијанске комисије квалитету законодавства у Црној Гори, те изразио подршку Црне Горе реформи Европског суда за људска права. Укратко се осврнуо и на знатне резултате у борби против корупције и организованог криминала, те навео да је Црна Гора остварила напредак у спровођењу посљедњих препорука GRECO-а и MONEYVAL-а.

Ситуација на Косову и улога Савјета Европе

Парламентарци су закључили да је потребан снажнији ангажман СЕ који би помогао подизању стандарда у области демократије, људских права и владавине права и омогућио грађанима Косова да уживају права која Савјет Европе заговара. Непоштовање владавине права утиче на свакодневни живот свих људи на Косову, без обзира на то којој заједници припадају, те поткопава повјерење у политички систем. Упркос бројним реформама у администрацији и правосуђу, мора се учинити још много у погледу подстицања демократског функционисања институција на Косову. Надаље, Скупштина треба да прошири спектар својих активности на Косову и нађе одговарајући начин за примјену својих механизма надзора, поштујући своју тренутну политику неутралности у погледу статуса Косова. Скупштина је одлучила да иницира дијалог са представницима политичких снага изабраних у Скупштину Косова о питањима од заједничког интереса, узимајући у исто вријеме у обзир легитимне интересе Србије.

Положај Рома у Европи и одговарајуће активности Савјета Европе

У расправи о положају Рома у Европи, парламентарци су изјавили да су шокирани повећањем броја напада на припаднике ромске мањине у Европи, закључивши да је то одраз растућег тренда антиромизма најгоре врсте који подсјећа на најмрачније дане европске историје. Скупштина је усвојила текст којим позива државе чланице на одлучне мјере у погледу приступа образовању, запошљавања, здравствених услуга и смјештаја те социјалне интеграције. Владе треба да осуде сваки напад на насеља и кампове Рома, те да процесуирају и казне извршиоце.

Илегални мигранти: споразуми о реадмисији и програми добровољног повратка

Скупштина је позвала земље чланице да споразуме о реадмисији примјењују само у случајевима када се ради о земљама које поштују људска права и имају у потпуности функционалан систем азила. Према мишљењу чланова ПССЕ, ово је јако важно због заштите илегалних миграната, посебно оних из трећих земаља који ризикују да се нађу у земљи која није земља њиховог поријекла и гдје њихова социјална права могу бити ограничена, и у којој не могу да поднесу захтјев за азил.

Надаље, Скупштина је позвала државе чланице да промовишу програме добровољног повратка које предлаже Међународна организација за миграције, а који укључују: савјетовање прије повратка, пружање актуелних информација о регионима њиховог поријекла и пружање помоћи у прикупљању неопходних докумената; помоћ у погледу превоза (у финансијском или практичном погледу, зависно од потреба), те помоћ послје повратка која омогућава одржив повратак и помаже развој у земљи поријекла образовањем и омогућавањем запошљавања.

Ислам, исламизам и исламофобија

Након расправе о исламу, исламизму и исламофобији у Европи која је одржана на основу извјештаја Могенса Јенсена (Данска, СОЦ), Парламентарна скупштина Савјета Европе једногласно је изразила супротстављање општој забрани ношења бурки, али је додала да одређене правне мјере могу бити оправдане због безбједносних разлога или тамо гдје јавне или професионалне функције или појединци захтијевају вјерску неутралност или да се особама виде лица. У усвојеној резолуцији наводи се да се покривање жена често перципира као подређивање жена мушкарцима, али општа забрана покривања ускратила би женама које истински желе да се покрију да то учине. Надаље, ПССЕ је закључила да породица или заједница не би требало да присиљавају ниједну жену да носи вјерску ношњу. Сваки чин притиска, отмице или насиља у том контексту представља злочин који мора бити кажњен. Европске владе морале би пронаћи начине да едучирају муслиманке о њиховим правима, једнако као и њихове породице и заједнице, те их подстицати на учешће у јавном и професионалном животу. Скупштина је, такође, позвала Швајцарску да укине забрану изградње минарета, оцијенивши ту забрану дискриминаторском.

Поводом дебате о исламу, исламизму и исламофобији, Скупштини се обратио Жорже Сампајо, високи комесар УН-а за Савез цивилизација. Сампајо је навео да образовање о културној разноликости, јачање улоге градова у управљању културном

разноликошћу, међурелигијски дијалог и ангажовање младих треба да буду приоритетне стратегије у борби против исламофобије.

Дебата о стању демократије у Европи

Редовна годишња дебата о стању демократије у Европи овог пута је била фокусирана на неколико подтема: *Ванинституционални актери у демократским системима* (Скупштина је упозорила на утицај „ванинституционалних“ актера на демократски процес, као што су актери укључени у криминалне активности, оцијенивши то као разлог за забринутост, те је упутила позив за више транспарентности у јавним пословима); *Политичке посљедице економске кризе* (Скупштина је препоручила земљама чланицама да у суочавању са посљедицама глобалне економске кризе усвајају више политике координиране на европском нивоу, а мање националне политике, те би морале обратити више пажње на борбу против корупције у државним институцијама); *Демократија у Европи: криза и перспективе, те Напредак скупштинске мониторинг процедуре* (**Нагласак дебате био је на потреби реформе изборног законодавства у неким државама чланицама, те је дат кратак преглед функционисања демократских институција у Албанији, Јерменији, Босни и Херцеговини, Монаку, Молдавији, Црној Гори, Србији и Бугарској. Још једанпут је наглашена потреба за хитним укидањем етнички заснованих ограничења за кандидовање на изборима за Предсједништво и за избор у Дом народа, а која су у супротности са Европском конвенцијом о људским правима. У усвојеној резолуцији (1747/2010) о напретку скупштинске мониторинг процедуре, наглашава се и недостатак капацитета и експертизе у Парламенту БиХ, те позива Парламентарна скупштина БиХ да Устав усклади са Европском конвенцијом о људским правима).**

Хитна дебата о тензијама на Блиском истоку

Парламентарна скупштина Савјета Европе позвала је Израел да прекине блокаду Газе и омогући приступ с копна и мора добрима неопходним за нормалне животне услове. Извјестилац о овој теми, Пјеро Фасино (Италија, СОЦ), рекао је да је прекид блокаде нужен за смиривање тензија и отварање пута за наставак дијалога између Израела и Палестине. Парламентарци су такође оцијенили непропорционалним напад Израела на флоту с хуманитарном помоћи и окарактерисали га чином који крши међународно право. С тим у вези, Израел је позван да у потпуности сарађује са међународном заједницом како би омогућио брзу међународну, неутралну и транспарентну истрагу о том догађају.

Документи које је усвојила Парламентарна скупштина Савјета Европе на трећем дијелу редовног засједања

- Резолуција 1738 о правним лијековима за кршење људских права у региону Сјеверног Кавказа
- Резолуција 1750 о функционисању демократских институција у Азербејџану
- Препорука 1927 о исламу, исламизму и исламофобији у Европи
- Резолуција 1751 о борби против сексистичких стереотипа у медијима
- Препорука 1923 о ситуацији на Косову и улози Савјета Европе
- Резолуција 1744 о ванинституционалним актерима у демократским системима

- Резолуција 1748 о разбуктавању тензија на Блиском истоку
- Резолуција 1746 о кризи и перспективама демократије у Европи
- Резолуција 1753 „Шуме – будућност наше планете“
- Препорука 1928 о кризи и перспективама демократије у Европи
- Препорука 1929 о управљању пандемијом H1N1: потреба за већом транспарентношћу
- Препорука 1925 о споразумима о реадмисији као механизму повратка илегалних миграната
- Резолуција 1742 о програмима добровољног повратка као ефикасном, хуманом и јефтином механизму за повратак илегалних миграната
- Препорука 1932 о пристојним пензијама за жене
- Резолуција 1741 о споразумима о реадмисији као механизму повратка илегалних миграната
- Препорука 1924 о положају Рома у Европи и активностима Савјета Европе
- Резолуција 1743 о исламу, исламизму и исламофобији у Европи
- Резолуција 1745 о политичким посљедицама економске кризе
- Препорука 1922 о правним лијековима за кршење људских права у региону Сјеверног Кавказа
- Препорука 1930 о забрани оглашавања и употребе „mosquito“ уређаја за дисперзију звука
- Резолуција 1747 о стању демократије у Европи и напретку скупштинске мониторинг процедуре
- Препорука 1926 о програмима добровољног повратка као ефикасном, хуманом и јефтином механизму за повратак илегалних миграната
- Мишљење 279 о буџету и приоритетима СЕ за финансијску 2011. годину
- Резолуција 1749 о управљању пандемијом H1N1: потреба за већом транспарентношћу
- Препорука 1931 о борби против сексистичких стереотипа у медијима
- Резолуција 1739 о ситуацији на Косову и улози Савјета Европе
- Резолуција 1752 о пристојним пензијама за жене
- Резолуција 1740 о положају Рома у Европи и активностима Савјета Европе

Извјештај припремила¹

Едина Хрњић
Секретар Делегације

---

¹ Уз одобрење чланова Делегације који су присуствовали засједању

Достављено:

- колегијумима оба дома Парламентарне скупштине БиХ
- Комисији за спољне послове Представничког дома ПСБиХ
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа ПСБиХ
- Делегацији у Парламентарној скупштини Савјета Европе
- Колегијуму Секретаријата ПСБиХ
- Министарству иностраних послова БиХ